

Magdalena González,

fundadora i ànima de l'Orquestra de Joves Intèrprets dels Països Catalans

M. Antònia Font i Gelabert
secretària d'ensenyament públic de l'STEI-i

Na Magdalena González és professora de música a l'escola de Santa Mònica. Durant deu anys de la seva vida es va dedicar intensament a la creació i direcció pedagògica de l'Escola de música, dansa i art dramàtic de Santa Mònica. Després va posar en marxa el Fòrum Musicae i va ser promotora de la creació de l'Associació d'Ensenyants de Música de les Illes Balears (AEMIB). És membre del plenari d'educació de l'STEI-i i fundadora i ànima de l'Orquestra de joves intèrprets dels Països Catalans (OJIPC). Persona molt compromesa amb la cultura es declara activista cultural.

"Esta xiqueta és una reina i aquí, a València, li'n posarem la corona"

Eliseu Climent

Quan i com va començar la idea de fer l'Orquestra de Joves Intèrprets dels Països Catalans?

El detonant va ser el Fòrum de les Cultures de Barcelona 2004. Me'n vaig témer que aquell era el lloc i el moment per donar forma a una idea que dia a dia anava guanyant força dins el meu pensament. Un lloc on es reunien 10.000 joves. Era la plataforma ideal per començar el projecte. Es tractava, des del primer moment, de fer país des del meu àmbit que és la música. El 2002 em vaig començar a preparar per al 2004. La primera cosa que vaig fer va ser escriure una carta: *"Benvolgut Sr Brotons..."* Jo el coneixia de quan era director de la simfònica de les Illes Balears. Ell treballava amb el professorat de música dels centres, feia audicions per acostar els joves a la

simfònica. El professorat estava tot content de la proximitat que es creava entre el món escolar i la simfònica. Quan vaig escriure la carta no tenia ni músics, ni diners, només idees... La seva resposta va ser immediata: *"Compta amb mi"* Vaig estar molt contenta. Ja érem dos. Em sentia una dona forta, ja tenia qui dirigís l'orquestra amb garanties.

Quines varen ser les passes per convertir aquesta idea en realitat?

Una vegada ja tenia director, vaig enviar el projecte a la Generalitat, vaig cercar finançament i contactes amb totes les entitats culturals de tots els territoris i al Departament de Joventut de la Generalitat, organitzador del Fòrum. Amb en Salvador Brotons anàrem a

entrevista a ...

fer audicions per tots els territoris per seleccionar els joves que formarien part de l'orquestra. Cercàrem la música que estrenàrem entre els compositors i compositores dels Països Catalans. La primera sorpresa va ser quan seleccionaren el concert de l'orquestra per fer la cloenda del Fòrum. Dia 14 d'agost del 2004 davant 3.500 persones vàrem presentar-nos al món. Allà es va desvetllar l'interès per l'orquestra. Vàrem ser una descoberta i guanyàrem molts de suports. Va ser una etapa difícil però apassionant. L'orquestra ja havia complert el seu primer objectiu.

La consolidació del projecte, va ser més fàcil?

La passa més difícil va ser trobar suport econòmic. Aquest capítol el podríem titular "Tocar a les portes". La primera institució que vaig anar a veure va ser el Consell Insular de Menorca. En aquell moment hi havia en Mateu Martínez. No ho oblidaré mai, em va donar 3.000 euros per al projecte. Era el nostre primer suport econòmic. En tot aquest procés me n'he duit moltes sorpreses, no totes bones. Hi va haver més d'una persona, representant d'institucions ben

nostres, que em varen suggerir canviar el nom de l'orquestra, llevar la part de "Països Catalans". Em suggerien altres noms, Orquestra Ramon Llull, Orquestra de l'Arc mediterrani i jo deia, però aquest arc on acaba i on comença? Nosaltres hem nascut per dur aquest nom i volem contribuir a normalitzar un fet històric que és el de Països Catalans.

L'interès per la música i la consciència de país, d'on diries que et ve?

L'interès per la música em ve de la meva padrina, Maria Guasp, la mare de ma mare, que tocava el piano. Vaig començar a estudiar música de petita i vaig fer Pedagogia musical a l'escola Ireneu Segarra. Fou en una època en què hi havia compromís i convicció en aquest terreny. El professorat de l'escola m'obrí molt els ulls en la forma de fer música i trobar la connexió amb la terra i la cultura catalana.

La consciència de País crec que me ve d'una gramàtica de Pompeu Fabra que tenc a ca nostra, petita, tota arruada i malmenada pel temps. Aquesta

entrevista a ...

gramàtica era de mon pare, que ara té 82 anys, de quan a Cabrils, un poble de Catalunya, els vespres se n'anaven a cal mestre a aprendre català. Sempre he vist escriure perfectament a mon pare en català. Aquest seria l'objecte d'estimació cap a la nostra cultura que m'ha arribat sense alliçonar. Sempre vaig saber que jo seguiria el compromís de mon pare i que faria alguna cosa o fins i tot alguna passa més. El meu àmbit era l'ensenyament i la música i per això el meu compromís l'he duit a terme des d'aquest camp. Fer una orquestra amb tots els joves dels diferents territoris i recuperar patrimoni musical. Sempre he tengut clar que el futur de la nostra cultura és a la joventut i ells són el futur. Hi tenc posades moltes esperances en els joves.

Per fer tot això ja devies partir d'alguna experiència prèvia, o no?

Abans del 2004, des del meu lloc de feina ja havia fet intercanvis amb instituts d'arreu dels Països Catalans. A Mallorca arribàrem a fer tres trobades de *Com sona l'ESO als PPCC* i arribaren a ser uns 1.000 al·lots. El projecte de l'orquestra ha agafat tanta força que totes les altres coses s'han eclipsat un poc.

Sents que tens prou suport per dur aquest projecte endavant?

Aquest és el capítol "esforç". La veritat és que és molt dur, té un preu altíssim, no et queda temps per a res. Fins i tot afecta la meua vida personal. Però és una opció, un compromís que dus endavant a costa d'altres coses. Les persones del meu entorn em comprenen o em respecten. Sense una infraestructura adient i només amb dues persones que m'ajuden, ja que totes tres feim feina d'altres coses, exigeix un gran esforç. Cada divendres agafo un avió a les 7 del matí i torn a les 11 de la nit. Vaig a Barcelona a gestionar temes de l'OJ IPC. El pitjor és que tot aquest esforç no tenguim tot el reconeixement que es mereix a casa i que la majoria de suports s'hagin hagut de trobar a fora. Sempre he intentat fer molt visible la mallorquinitat del projecte, perquè es vegi que aquí també es fan moltes coses. És molt difícil treure projectes endavant a les illes. Me queda aquesta espineta: a Mallorca no hem aconseguit una seu. A

Barcelona tenim una seu i tenim un conveni amb la Universitat Catalana d'Estiu. Ara estic a punt de signar un conveni amb la Universitat de Barcelona per una beca de recerca que anomenaré Samper, em posaran a disposició uns becaris, des del departament de musicologia i tota la recerca que faig els divendres als arxius es podrà canalitzar amb la col·laboració del Departament d'història i l'àrea de musicologia de la Universitat de Barcelona. Tota la planificació de la recerca la duran a terme els becaris, així com la catalogació. No em puc queixar de totes les passes endavant que es fan. Ara esforç, esforç, moltíssim...

Sempre et sents animada per tirar endavant?

Pel camí, l'esforç també ve acompanyat del desànim, travetes, sorpreses, pals a les rodes... sobretot per les ganes de normalitzar això de Països Catalans, amenaces... el 2004 des d'un Festival d'Orquestres de Múrcia em digueren "*si vienes por aquí te cogeremos entre tres y no volverás a decir Países Catalanes en tu vida...*". Tot això ho tenc assumit, quan començ amb aquest nom és que no em fa por res... Les decepcions més grans o les sorpreses no sempre vénen d'allà on més t'esperes. L'enemic no està tant a la dreta com et penses. Els de la dreta són clars i breus "això no ens agrada, no tornis mentre nosaltres hi siguem". On tu et penses que trobaràs els suports, no els trobes.

Tot plegat, però, se'n va quan sents l'orquestra i sents les obres d'un Morera, un Pahissa, un Toldrà, trobat al Museu de Vilanova, aquell Samper, Mas Porcel... que parlen d'allò que som i del que vàrem esser, que sonen i que estan a l'alçada de qualsevol gran compositor, els fem justícia, sé que estarien tan contents... aquest sentiment em compensa de tot i crec que justifica l'existència de l'orquestra i la meua també.

Quina relació tens amb altres institucions que fan Països Catalans?

A una reunió de l'Institut Ramon Llull, ja vaig exposar que les persones que ens dedicàvem a projectes de construcció nacional i a fer xarxa entre tots els

entrevista a ...

territoris, estàvem absolutament totes soles, desemparades, amb una solitud terrible i rebent pals de cada banda. Necessitàvem un òrgan, un lloc, on tocar mare, on sentir-nos a ca nostra, on poder reunir-nos per exposar les nostres idees i posar-les en comú, animar-nos els uns als altres... no tot és suport econòmic tot i que ja sabem que sense suport econòmic no es pot anar enlloc.

En aquest sentit trob a faltar l'actuació de la Federació Llull. Comprenc que és difícil posar aquestes tres grans entitats d'acord, però reclam que es faci visible aquesta federació, que hi hagi algun projecte comú, que se'ns protegeixi de les ventades dels canvis polítics... Nosaltres recollim l'esperit i els objectius de la Federació Llull. Per això jo sovint pens -*On és ca nostra?* I la resposta és -*A la Federació Llull!*

A l'acte dels Premis 31 de desembre de l'Obra Cultural Balear, vaig demanar als presidents de les tres entitats, que arribassin a un consens per activar la Federació Llull.

Com resumiries la feina d'aquests cinc anys que acaba de fer l'orquestra?

Em passen pel cap totes les persones que, cadascuna a la seva manera, han fet possible que arribàssim a aquests cinc anys. Sortir de Mallorca amb un dossier davall el braç, travessar la mar, arribar a aconseguir el reconeixement i els suports a fora... hi ha hagut molts de temporals i en alguns hem estat a punt de naufragar. Vull tenir un record per les persones, entitats, institucions, amics i gent que ha estat al meu costat. Per a ells tot el meu agraïment. També he de dir que hem hagut de demostrar molt més que els altres, perquè el fet de tenir aquest nom alguna vegada s'ha pagat amb sang. Perquè ens fessin cas o perquè ens prenguessin en consideració, hem hagut de fer més feina que els altres, presentar-ho tot impecable, amb molta més qualitat i sonar molt

millor que altres orquestres, això també ha estat un estímul. El 2005, la Universitat Catalana d'Estiu va entrar a ser entitat impulsora de l'OJ IPC, juntament amb el Forum Musicae. Consolidar la continuïtat de l'orquestra era molt més difícil que néixer. Vuit edicions d'obres recuperades, quatre CD de la col·lecció *Compositors dels PPCC*. El primer disc editat i comercialitzat amb el segell i la mà de Guido. Enguany que és el 5è aniversari, rebem un premi de

Caixa Sabadell, rebem una invitació de l'Institut Ramon Llull per participar el mes de març de 2010, a la Diada Illes Balears, a Lisboa farem el concert de cloenda i acomplirem un dels nostres objectius que era projectar l'orquestra a l'àmbit internacional. L'11 d'abril de 2010, concert institucional del 5è aniversari al Palau de la Música Catalana amb el Cor jove de l'Orfeó Català i el Cor basc Ametza d'Irun. També amb motiu d'aquests cinc anys s'ha creat el Cor jove dels Països Catalans que dirigirà n'Esteve Nabona, i també hem creat el Concurs de composició Matilde Salvador per a joves de fins a 35 anys. Amb un jurat format per compositors de reconegut prestigi dels diferents territoris dels PPCC. Durant aquests cinc anys hem aconseguit un conveni amb la Generalitat. I fa molt poc el Premi Josep M. Llompart que ens ha atorgat l'Obra Cultural Balear

(OCB) per la defensa de la cultura i la identitat nacional i això ja ha estat una gran alegria i un gran reconeixement.

Em va emocionar rebre un dels premis 31 de desembre de l'OCB. Vaig voler expressar el sentiment que m'ha inspirat sempre: **...hem de ser uns dignes hereus...** i vaig dedicar el premi "A totes les persones que al llarg dels segles han mantengut viva la nostra cultura i la nostra identitat nacional, des de la música i amb la música, som una baula més de la cadena al servei "d'una pàtria tan petita que la somio completa". □

